

Salaisuus

Pedagoginen ohje – Salaisuus-sarjakuva

KULTTUURIVOIMALA
Culture Power Station ry

ZONTA
CLUB OF
OULU
MEMBER OF ZONTA INTERNATIONAL
EMPOWERING WOMEN
THROUGH SERVICE & LEADERSHIP

OULU

Salaisuus-sarjakuvan tavoite

- Ennaltaehkäistä digitaalisen median välityksellä tapahtuvaa lapsiin kohdistuvaa häirintää ja houkuttelua seksuaaliseen toimintaan
- Oppia digiturvataitoja ja oman yksityisyyden suojaamista
- Tunnistaa riskit liittyen henkilökohtaisten tietojen ja kuvien jakamiseen netissä
- Lisätä intuitiota ja harkintakykyä digitaalisessa mediassa, mm. verkkopelaamisessa tapahtuvassa vuorovaikutuksessa
- Oppia toimintaohjeet houkuttelutilanteisiin
- Oppia kertomaan uhkaavista tilanteista turvalliselle aikuiselle
- Kannustaa lapsia kertomaan ja aikuisia kysymään digikuulumisia osana arjen keskusteluja
- Vahvistaa aikuisten osaamista toimia houkuttelutapauksissa lapsen kasvua ja kehitystä tukevalla tavalla

Sarjakuvaan liittyvät materiaalit

Kaikki materiaalit löytyvät osoitteesta:

<https://www.ouka.fi/oulu/turvataitokasvatus/opetusmateriaalit>

- Opettajan pedagoginen ohje eli tämä tiedosto
- [Salaisuus-sarjakuvan sähköinen versio \(pdf\)](#)
- [Ohjekirje vanhemmille Salaisuus-sarjakuvaan liittyen \(pdf\)](#)
- [Kysely oppilaille Salaisuus-sarjakuvaan liittyen \(pdf\)](#)

Arvoisa huoltaja

Tämän päivän lapset elävät maailmassa, jossa kuulee ja näkee enemmän kuin tarvitsisi ja kokee enemmän kuin haluaisi. Salaisuus-sarjakuva tarjoaa mahdollisuuden **käsitellä lasten kanssa digitaalisessa medassa tarvittavia turvataitoja**: yksityisyyden suojaamista, kuvien jakamista ja turvaohjeita uhkaavien tilanteiden varalle. Sarjakuva kertoo ikätasoisesti digitaalisen median välityksellä tapahtuvasta lapsen houkuttelusta seksuaaliseen toimintaan (grooming). Sarjakuvan **tavoitteena on edistää lasten intuitiota ja harkintakykyä digitaalisessa medassa tapahtuvassa vuorovaikutuksessa sekä vahvistaa aikuisten osaamista toimia vastaavissa tilanteissa** lapsen kasvua ja kehitystä tukevalla tavalla.

Sarjakuva on tuotettu 3.-6.-luokkalaisten opetuskäyttöön sekä **huoltajien kasvatustyön tueksi** Turvallinen Oulu -hankkeen, Kulttuurivoimalan Taiteesta työtä -hankkeen sekä Oulun Zonta -kerhojen kanssa. Sarjakuvaprojektissa on ollut mukana myös Oulun poliisilaitos yhteistyössä Keskusrikospoliisin CSE-tiimin kanssa.

Kotitehtävä

Lukekaa sarjakuva yhdessä lapsenne kanssa. Keskustelkaa sarjakuvasta ja käykää läpi sarjakuvasta löytyvät toimintaohjeet ja keskustelkaa, missä tilanteissa niitä on syytä käyttää.

Avoin keskusteluhyteys ja luottamuksellinen suhde kotiväkeen on lapsen paras t

Salaisuus-sarjakuvaan liittyvä kysely

Nimi: _____

Luokka: _____

Pitääkö väite paikkansa? (Vampyröi) vastauksesi.

Kaikenlaisten kuvien jakaminen on sallittua netissä. KYLLÄ EI EN TIEDÄ

Verkossa pelaaminen on aina turvallista. KYLLÄ EI EN TIEDÄ

Minulla on lupa sanoa aikuiselle ei. KYLLÄ EI EN TIEDÄ

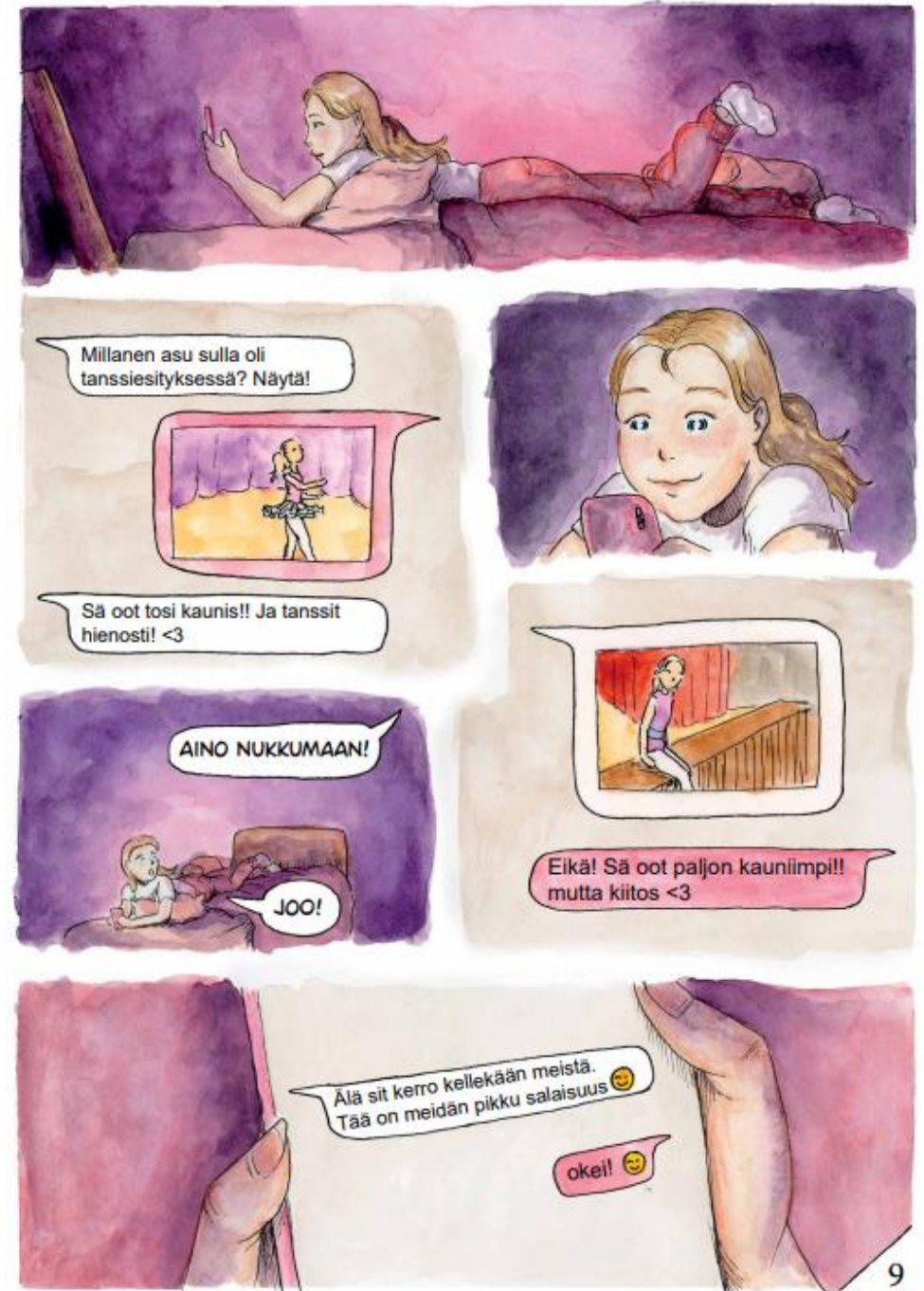
Jos joku kysyy netissä outoja kysymyksiä minun ei tarvitse vastata niihin. KYLLÄ EI EN TIEDÄ

Jos teen jotakin kiellettyä netissä, joudun ongelmiin. KYLLÄ EI EN TIEDÄ

Jos joku pyytää sinua tekemään netissä jotain outoa ja suuttuu, jos et tottele, on parasta uskoa ja tehdä niin kuin hän käski. KYLLÄ EI EN TIEDÄ

Opettajalle (1)

- [Salaisuus-sarjakuva](#) kertoo digitaalisen median välityksellä tapahtuvasta lapsen houkuttelusta seksuaaliseen toimintaan (grooming). Sarjakuva tarjoaa mahdollisuuden käsitellä lasten kanssa digitaalisessa mediassa tarvittavia turvataitoja: yksityisyyden suojaamista, kuvien jakamista ja turvaohjeita uhkaavien tilanteiden varalle.
- Sarjakuva toimii hyvänä välineenä keskustelun avaamiseksi niin koulussa kuin kotonakin netin käyttöön liittyvän riskikäyttäytymisen osalta.
- Luokassa käsittelyn lisäksi sarjakuva on hyvä laittaa myös kotiin nähtäväksi kotitehtävän muodossa [yhdessä huoltajien kirjeen](#) kanssa.

Opettajalle (2)

- Tämän päivän lapset elävät maailmassa, jossa kuulee ja näkee enemmän kuin tarvitsisi ja kokee enemmän kuin haluaisi. Tutkimusten mukaan **9-12 vuoden ikä on merkittävä verkkoon liittyvän riskikäyttäytymisen osalta**. Lasten ja nuorten kykyyn tunnistaa tilanteita, joissa kuvamateriaalia pyydetään esimerkiksi aikuisen toimesta ja väärinkäytettäväksi seksuaalisiin tarkoituksiin, ei ole vielä kehittynyt. He tarvitsevat aikuisen opastusta ja elämäkokemusta. (Livingston ym. 2012).
- Kouluterveyskyselyn 2021 perusteella oululaisista 4.-5.-luokkalaisista tytöistä **9,4 %** ja pojista **6,8 %** eli noin **370 lasta** oli kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä viimeisen vuoden aikana ja 4.-5.-luokkalaisista tytöistä **2,1 %** ja pojista **1,7 %** noin **86 lasta** oli kokenut seksuaalista koskettelua tai painostamista koskettamaan viimeisen vuoden aikana.
- Lasten itse ottamien arkipäiväisten ja seksuaalisten kuvien väärinkäyttö ja niiden hallitsematon leviäminen on yksi digitaalisen median käyttöön liittyvä riski. Pelastakaa Lasten Nettivihjepalvelu on osa kansainvälistä INHOPE-vihjepalveluverkostoa, jossa tutkitaan ja käydään läpi lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistava kuvamateriaalia. Vuoden 2019 tilastojen mukaan näistä kuvista 65 prosentissa esiintyy 3-13-vuotiaita lapsia. Monessa kuvassa näkyy taustalla aivan tavallinen kotiympäristö. (Pelastakaa Lapset ry. 2019).
- **Riskiryhmässä** ovat sijoitetut lapset, sateenkaarilapset sekä lapset, joilla on kehityksellisiä häiriöitä, vammaisuutta tai tunne-elämän ongelmia. Myös aiemmin seksuaaliväkivaltaa kokeneilla lapsilla ja nuorilla on kasvanut uudelleen uhriutumisen riski.

Opettajalle (3)

Grooming on lapsen houkuttelua seksuaaliseen toimintaan

- Digitaalisen median välityksellä tai reaali maailmassa
- Tietoista ja tavoitteellista, manipulatiivista toimintaa, vaikea tunnistaa
- Tekijät taitavia, ujuttautuvat osaksi lasten sosiaalista ympäristöä niin somessa kuin arkiympäristössä
- Voidaan tavoitella useampia lapsia yhtä aikaa.
- Muuttaa jatkuvasti muotoaan, voi olla asteittain etenevää yhteydenpitoa tai nopeaa, voidaan säikäyttää lapsi sekunnissa
- Pyritään vastaamaan uhrin mahdolliseen tarpeeseen, tekeydytään ystäväksi, voidaan tarjota myös materiaa ja "palveluksia"
- Tekijä yrittää saada lapsen tai nuoren säilyttämään salaisuuden mm. kiristämällä ja uhkailemalla
- Tapahtunut usein hämmentää ja hävettää, eikä lapset ja nuoret kerro asiasta, vaan kantavat kipeän ja raskaan salaisuuden yksin, erityisesti pojilla kertomisessa on suuri kynnyks
- Lapsi ja nuori syyttää usein itseään tapahtuneesta ja uskoo olevansa osaksi tai jopa kokonaan vastuussa tapahtuneesta. Lapsi tai nuori on voinut alkaa vastailta tehtyihin kysymyksiin ja pyyntöihin ystävällisyyttään, uteliaisuuttaan, kiinnostuksesta tai vastavuoroisuuden tunteesta.
- Uhri voi hävetä toimintaansa tai kykenemättömyyttään puolustautua, syyllisyydentunne ja/tai mahdollisten seurausten pelko voi estää kertomasta
- Tuoreimmassa väitöstutkimuksessa nostetaan esiin käytännön toimenpiteitä lasten seksuaalisen nettihoukuttelun ja verkkorikollisuuden Verkon käytön rajoittaminen ei ole ratkaisu. **Ensisijaisen tärkeää on lisätä tietoisuutta ja opettaa jo varhaisessa vaiheessa lapsia tekemään verkossa vastuullisia päätöksiä.** Houkuttelijoista ilmoittamisen todennäköisyyttä voidaan nostaa lisäämällä intuitiota ja tietoisuutta vaarallisen verkkokäyttämisen merkeistä. Aika-ikkuna, jolloin poliisin tai esimerkiksi vanhemman tulisi puuttua tilanteeseen, on hyvin lyhyt. Ensimmäiset viisi päivää ovat kriittisimmät (Nikolovska, M. 2020)

Opettajalle (4)

- Opettajan tulee korostaa sarjakuvan käsittelyn yhteydessä sitä, että tapahtunut ei ole ikinä lapsen syy. Lapset usein syyllistävät itseään ja ajattelevat, että: "Miksi mä olin niin tyhmä!"
- Vastuu teosta on aina aikuisella. Aikuinen voi lieventää lapsen syyllisyyden ja huonommuuden tuntoa esimerkiksi sanomalla: "Lapsi ei voi tietää kaikkea". "Tämä ei ole sinun vika. Aikuinen on aina vastuussa."
- Mikäli jollakin lapsella nousee esiin tarve käsitellä omia kokemuksia yksityiskohtaisemmin, sitä ei tulisi tehdä koko luokan kuullen.
- Opettaja ehdottaa jatkamaan keskustelua tunnin jälkeen esimerkiksi sanomalla: "Hyvä kun kerroit. Jutellaan ja palataan siihen myöhemmin kahdestaan."
- Kahdenkeskisessä tilanteessa lapsen on tärkeä saada kokea, että aikuinen todella kuuntelee ja uskoo häntä.
- Jos aihe jää yleisesti puhuttamaan lapsia, on hyvä palata siihen myöhemmin.
- On tärkeää muistaa kertoa lapsille, että aikuinen on valmis kuuntelemaan, mikäli asiasta haluaa tulla juttelemaan myöhemmin.
- Jos tiedät, että luokassa on lapsi, joka on joutunut houkuttelun kohteeksi
 - Kerro tulevasta aiheesta lapselle ja hänen huoltajalleen, tarjoa mahdollisuus käydä sarjakuva läpi etukäteen aikuisen kanssa.
 - Keskustele opetuksesta myös oppilashuollon henkilöstön kanssa ennen sen toteutusta, voitte hyödyntää tunnilla työparityöskentelyä

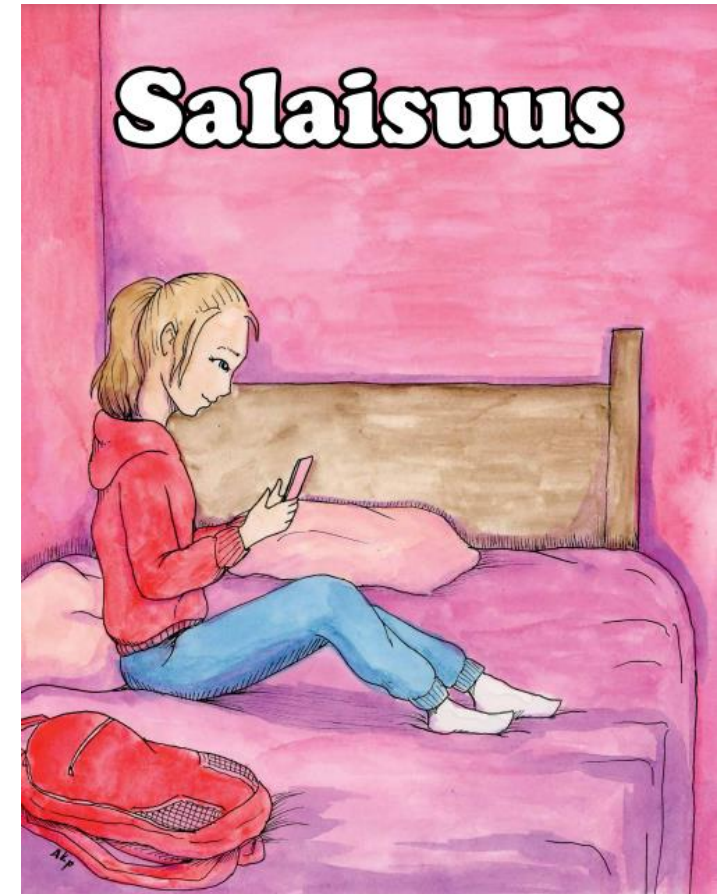
Muista myös kuvassa oleva opetushenkilökunnalle luotu opas erilaisiin seksuaaliväkivallan tilanteisiin. Opas löytyy osoitteesta:

<https://www.turvataitokasvatus.fi/oppaat>

Tunnin sisältö

1. [Kysely oppilaille Salaisuus-sarjakuvaan liittyen](#) alkukartoituksena
2. Sarjakuvan käsittely yhdessä opettajajohtoisesti, yksin tai pienissä ryhmissä
3. Väittämien läpikäyminen peukuttamalla tai janalla (dia 14)
 - Opettaja pysähtyy joka väittämän jälkeen, kysyy perusteluja vastauksille ja korjaa tarvittaessa oppilaiden virheelliset käsitykset
4. Avoimet kysymykset (dia 15)
 - Keskustellaan parin kanssa tai pienissä ryhmissä avoimista kysymyksistä ja kootaan vastaukset opettajalle.
5. Käydään läpi (diat 16, 17 ja 18)
 - Turvaohjeet uhkaaviin tilanteisiin (dia 16)
 - Jos joku jakaa tai uhkaa jakaa sinusta paljastavia kuvia tai videoita (dia 17)
 - Mistä apua ja tukea? (dia 18)
6. Turvapaikkaharjoitus (ohjeet dia 13)
7. [Kotitehtävä](#)

Vastaukset väittämiin

Kaikenlaisten kuvien/videoiden jakaminen on netissä sallittua. (EI)

Harkitse tarkkaan, millaisia kuvia tai videoita julkaiset itsestäsi. Pyydä aina julkaisulupa kuville ja videoille, joissa esiintyy muita ihmisiä. Vaikka poistat kuvat puhelimelta, koneelta ja netistä, ne voivat jäädä nettiin. Joku on voinut kopioida ne ja lähettää niitä eteenpäin. Kuvat ja videot voivat säilyä ennalta arvaamattoman ajan palvelimilla, joista niihin voi päästä käsiksi. Mieti aina kahdesti kuvan julkaisemista. Jos et tiedä onko kuva sopiva nettiin, kysy aina aikuiselta apua.

Lapset näkevät netissä outoa tai vahingollista sisältöä. (JOSKUS)

Saatat törmätä netissä outoon tai vahingolliseen sisältöön. Järkyttävät kuvat tai videot voivat hämmentää, hävettää, pelottaa ja aiheuttaa ikäviä tunteita. Ne voivat toisaalta kiinnostaa, mutta myös ahdistaa. Ne saattavat vaivata mieltä pitkänkin aikaa. Jos näin käy, siitä on aina tärkeä puhua luotettavalle aikuiselle. Jos joku näyttää sinulle järkyttäviä kuvia tai videoita, voit aina lähteä tilanteesta pois ja sanoa jämäkästi, ettet halua katsella sellaisia kuvia tai videoita. Jos koet tai näet netissä jotain epämiellyttävää, poistu sivulta/sovelluksesta ja kerro siitä aikuiselle.

Vastaukset väittämiin (2)

Lapset joutuvat vaikeuksiin, jos näkevät netissä haitallisia kuvia. (EI)

Kaikki sivustot ja sovellukset eivät ole sopivia lapsille ja voit törmätä haitallisiin kuviin/videoihin. Syy ei ole sinun. Sinulla on lupa kertoa näkemästäsi luotettavalle aikuisellesi. Yleensä kertominen ja juttelu helpottaa oloa. Kerro, vaikka sinua pelottaisi tai hävettäisi kertoa. Aikuinen voi miettiä kanssasi, mitä tilanteessa kannattaa tehdä ja mikä auttaisi.

Jos näet netissä jotain outoa, on parasta poistua sivulta/sovelluksesta. (KYLLÄ)

Kerro näkemästäsi turvalliselle aikuiselle.

Ihmiset toimivat netissä rehellisesti. (JOSKUS)

On ihmisiä, jotka eivät toimi netissä sääntöjen mukaan ja rehellisesti. He voivat esim. huijata olevansa joku muu tai puhua ja kysellä outoja asioita. Epärehellinen henkilö voi olla myös aikuinen, joka esittää olevansa lapsi. Kerro aikuiselle, jos sinua esim. mietityttää tai pelottaa joku. Netissä voi tutustua erilaisiin ihmisiin ja sieltä voi löytää myös uuden ystävän. Kannattaa pohtia, mihin ja kehen verkossa voi luottaa, kenen kanssa keskustelet ja mitä itsestäsi kerrot. Netistä voi löytää oikeita ystäviä, mutta hälytyskellojen pitäisi soida, jos uusi tuttavuus alkaa käyttäytyä oudosti tai vaikuttaa epäilyttävältä.

Vastaukset väittämiin (3)

Livelähetykset ja videopuhelut voidaan tallentaa. (KYLLÄ)

Joku voi tallentaa ja jakaa ne eteenpäin. Ole tarkkana, kenen kanssa netissä keskusteleet ja mitä itsestäsi kerrot. Muista kysyä lupa huoltajaltasi ennen kuin hyväksyt tuntemattomia kavereiksi peleissä tai sovelluksissa.

On ok vastata netissä lähetettyihin outoihin kysymyksiin. (EI)

Jos joku esittää sinulle outoja tai tunkeilevia kysymyksiä tai saamasi viestit mietityttävät sinua, älä vastaa. Tallenna viestit ruutukaappauksella ja näytä ne turvalliselle aikuiselle. Älä luovuta kenellekään omia yhteystietoja somessa. Älä anna puhelinnumeroasi, osoitettasi tai olinpaikkaasi tiedoksi sellaiselle henkilölle, josta vanhempasi eivät tiedä mitään.

Jos teet vahingossa virheen netissä, joudut ongelmiin. (EI)

Kaikki tekevät joskus virheitä. Kerro turvalliselle aikuiselle, mitä on tapahtunut. Aikuisen tehtävä on auttaa sinua.

Vastaukset väittämiin (4)

Jos joku suuttuu, uhkailee tai kiristää sinua netissä, on parasta uskoa ja tehdä niin kuin hän käskee. (EI)

Uhkailu ja kiristäminen on aina väärin. Sinun ei tarvitse tehdä mitään, mikä tuntuu sinusta pahalta ja rikkoo rajojasi. Älä vastaa uhkailijalle/kiristäjälle. Tallenna viestit kuvakaappauksella ja kerro asiasta turvalliselle aikuiselle.

On oma vikani, jos laitan itsestäni kuvan someen ja se lähtee leviämään. (EI)

Jos olet lähettänyt kuvan, jolla sinua uhkaillaan, kiristetään tai sitä levitetään, kerro luotettavalle aikuiselle. Kerro myös, jos sinulle lähetetään sellaisia kuvia, joita et halua nähdä. Sano jakajalle selkeästi, ettei kuvia tai videoita sinusta saa jakaa ilman lupaasi. Jos kuvamateriaalia on jo jaettu eteenpäin, vaadi jakajaa poistamaan se välittömästi. Kun kerrot asiasta aikuiselle, he auttavat selvittämään asiaa. Muista, että tilanteessa ei ole mitään noloa: sinä et ole tehnyt mitään väärää. Aikuiset kyllä ymmärtävät, kun selität tilanteen heille. Mieti tarkkaan, millaisia kuvia itsestäsi nettiin jaat tai lähetät muille. Älä myöskään jaa toisesta mitään, mitä et haluaisi itsestäsi jaettavan.

Vanhempieni ei tarvitse tietää, kenen kanssa juttelen netissä. (EI)

Älä hyväksy tuntemattomia kavereiksi peleissä tai sovelluksissa ilman vanhempiesi lupaa. Vanhempien on syytä tietää, kenen kanssa juttelet ja olet tekemisissä netissä.

Turvapaikkaharjoitus

Lue rauhallisella äänellä ja riittävän hitaasti:

"Istu mukavasti ja sulje silmäsi, jos haluat. Hengitä rauhallisesti. Kuvittele itsesi sellaiseen paikkaan, jossa sinun on turvallista ja hyvä olla. Siinä paikassa tunnet olosi oikein rauhalliseksi ja hyväksi. Tällainen turvallinen paikka voi olla kotona tai jossain muualla. Se voi olla sisällä tai ulkona luonnossa. Se voi olla oikeasti jossakin olemassa, ehkä olet käynyt siellä. Se paikka voi olla myös kuviteltu, vaikka jostain tarinasta. Viivy turvallisessa paikassasi hetki. Katsele ympärillesi. Miltä siellä näyttää? Kuuluuko joitakin rauhoittavia ääniä? Onkohan siellä joku turvallisuutta lisäävä ihminen, lemmikkieläin tai jokin esine? Tunnet olosi oikein hyväksi ja turvalliseksi. Tähän paikkaan voit mielessäsi aina mennä, kun haluat rauhoittaa itseäsi. Hengitä muutaman kerran syvään ja rauhallisesti, ja samalla tunnet hyvää oloa ja turvaa. Tämä on sinun paikkasi, johon voit palata mielessäsi, kun haluat. Vähitellen voit tulla turvapaikastasi tähän hetkeen ja paikkaan. Silmäsi aukeavat, ja hyvä olo ja turvan tunne jatkuu. Hyvä. Kiitos!"

Miltä kehossasi tuntuu, kun olosi on turvallinen?

Mitkä asiat lisäävät turvan tunnetta?

Väittämät

Samaa mieltä

Eri mieltä

En osaa sanoa

- On ok jakaa kuvia/videoita netissä.
- Lapset näkevät netissä outoa tai vahingollista sisältöä.
- Lapset joutuvat vaikeuksiin, jos näkevät netissä haitallisia kuvia.
- Jos näet netissä jotain outoa, on parasta poistua sivulta/sovelluksesta.
- Ihmiset toimivat netissä rehellisesti.
- Livelähetykset ja videopuhelut voidaan tallentaa.
- On ok vastata netissä lähetettyihin outoihin kysymyksiin.
- Jos teet vahingossa virheen netissä, joudut ongelmiin.
- Jos joku suuttuu, uhkailee tai kiristää sinua netissä, on parasta uskoa ja tehdä niin kuin hän käskee.
- On oma vikani, jos laitan itsestäni kuvan someen ja se lähtee leviämään.
- Vanhempieni ei tarvitse tietää, kenen kanssa juttelen netissä.

Avoimet kysymykset

1. Miksi Aino hyväksyi JuliaX:n kaverikseen?
2. Mikä saa Ainon lähettämään kuviaan JuliaX:lle?
3. Minkä takia JuliaX haluaa pitää heidän viestittelyn salaisuutena?
4. Mikä Vilmaa huolestuttaa Ainon ja JuliaX:n viestittelyssä?
5. Miksi Aino luottaa JuliaX:n ja pitää tätä ystävänään?
6. Mitä riskejä omien kuvien jakamiseen liittyy?
7. Miten voit tietää, että nettituttu on väittämänsä henkilö?
8. Kuka JuliaX oli?
9. Miltä Ainosta tuntuu, kun hän on tullut huijatuksi?
10. Vaikuttiko jotkut JuliaX:n viestit mielestäsi oudolta?
11. Mitkä tiedot on hyvä pitää salassa, jotta voit liikkua turvallisemmin netissä?

Turvaohjeita uhkaaviin tilanteisiin

Sano: Ei

- *kuuluva, jämäkkä* ja *vakuuttava Ei*

Poistu paikalta tai nettisivustolta

- Aina saat poistua sanomatta sanaakaan
- Et tarvitse kenenkään lupaa tai suostumusta epäilyttävästä tilanteesta poistumiseen

Kerro luotettavalle aikuiselle

- Syy ei ole ikinä sinun!
- Älä jää tilanteen kanssa yksin, kerro, vaikka tilanne olisi jo ohi
- Aikuinen voi puuttua tilanteeseen ja tukea sinua
- Ei ole väliä, oletko ottanut somekaveriksi tuntemattoman, tärkeintä on, että olet turvassa ja saat apua

Jos joku jakaa tai uhkaa jakaa sinusta paljastavia kuvia tai videoita

ÄLÄ JAA enempää materiaalia, älä maksa mitään

LOPETA keskustelu

ETSI apua, et ole yksin, kerro turvalliselle aikuiselle

ESTÄ kiristäjä

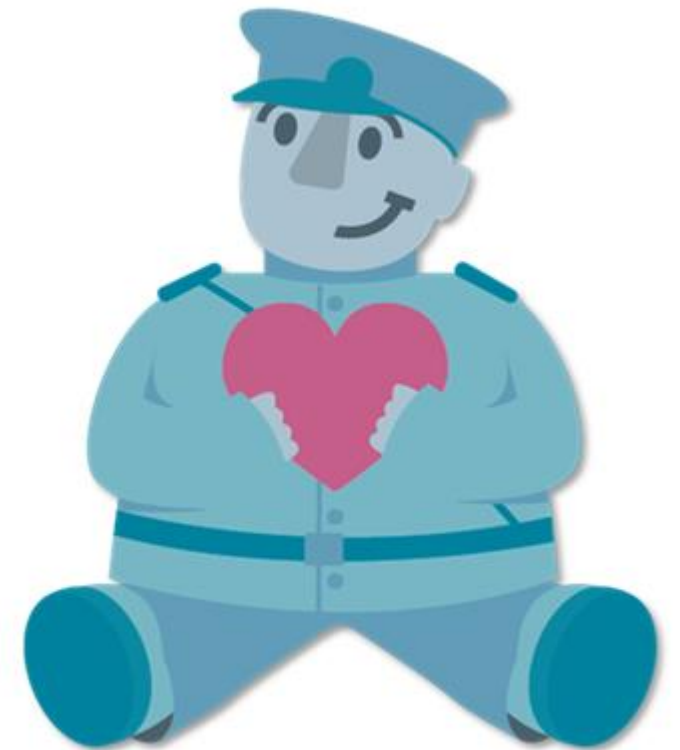
TALLENTAKAA aikuisen kanssa todisteet, älä poista mitään

TEHKÄÄ aikuisen kanssa **RIKOSILMOITUS** poliisille

Mistä apua ja tukea?

- Oppilashuolto: Koulukuraattorit, koulupsykologit, terveydenhoitajat
- Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut esim. kasvatus- ja perheneuvonta
- Oulun Lasten- ja nuorisopsykiatrisen työryhmä p. 044 703 5919
- Oulun Tyttöjen Talo & Poikien Talo
- Oulun Kriisikeskus (Mielenterveysseura)
- Rikosuhripäivystys p. 116006, riku.fi/nuoret (chat)
- Nettipoliisi
- Lasten ja nuorten puhelin 116 111

Turvapaikkaharjoitus

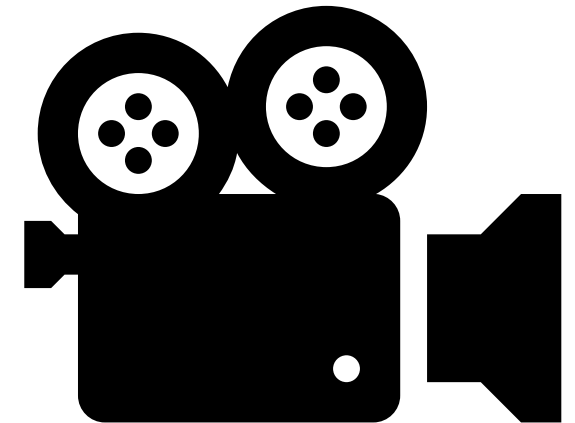

Videoita aiheeseen liittyen

Voit hyödyntää aiheen käsittelyssä halutessasi myös seuraavia videoita. **Muista katsoa videot etukäteen itse.** Varaa riittävästi aikaa videoiden jälkeiseen keskusteluun.

- Turvallisesti netissä (Tasaseks, kesto 2:59)
<https://www.youtube.com/watch?v=qMHwPgHO0SQ>
- Grooming-video (Pelastakaa Lapset ry, kesto 2:18)
<https://www.youtube.com/watch?v=guh6rOKZOvo&t=5s>

Seksuaalinen häirintä (Tasaseks, kesto 1:58)
<https://youtu.be/z3sMj7SKNr8>

Lähteet

Laitinen HL, Valoaho S, Kylmälahti M, Vaaranen-Valkonen N. 2018. Lasten ja nuorten kokema seksuaalinen häirintä ja siihen liittyvä kiusaaminen digitaalisessa mediassa. Pelastakaa lapset ry. https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2018/08/31131602/Sexting_raportti_web-002.pdf Viitattu 16.10.2020.

Lajunen, K., Andell, M. & Ylenius-Lehtonen, M. (2019). Tunne- ja turvataitoja lapsille. Tunne- ja turvataitokasvatuksen oppimateriaali. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki: Punamusta Oy.

Livingsrone, S., Haddon, L., Görzig, A., Olafsson, K., (2012) Risks and safety for children on the internet: the UK report: summary of key findings. <https://pdfs.semanticscholar.org/76f8/68a11df5604b2be1ddf82c8729f65c0e673a.pdf> Viitattu 16.10.2020.

Nikolovska, M. (2020). The Internet as a Creator of a Criminal Mind and Child Vulnerabilities in the Cyber Grooming of Children. Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunta. Jyväskylän yliopisto. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/67584/978-951-39-7963-8_vaitos07022020.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 16.10.2020.

Pelastakaa Lapset ry. (2019). Lasten suojeleminen seksuaaliselta häirinnältä, houkuttelulta ja seksuaaliväkivallalta digitaalisessa mediassa. https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/pelastakaalapset/main/2016/04/21092435/Nettivihje_raportti_2019_FINAL.pdf Viitattu 16.10.2020.

THL Kouluterveyskysely 2021 <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>

Ulkuniemi, K. Poliisihallitus. (2020). Somehäirinnän ohjeet. Yksityinen sähköpostiviesti 7.2.2020.

Vaaranen-Valkonen, N. (2020). Suojellaan lapsia seksuaaliselta häirinnältä, houkuttelulta ja seksuaaliväkivallalta 7.10.2020. Oulu: Turvallinen Oulu.